

Zorgplan 2020 - 2021

De Ester

‘Zelf denken, samen doen’

Inleiding

In het zorgplan van "De Ester" wordt beschreven op welke wijze wij de verantwoordelijkheid met betrekking tot de zorg voor onze leerlingen inhoud willen geven en hoe wij daarbij recht doen aan leerlingen met specifieke behoeften. Het zorgplan is gebaseerd op uitgangspunten van de overheid en het schoolbestuur.

Het zorgplan is een basisdocument. De inhoud zal steeds kritisch bekeken worden en aangepast worden wanneer dit nodig is.

1. Uitgangspunten

Missie

'Zelf denken, samen doen'

Visie

Wij kijken als team vanuit het onderstaande kwadrant naar de visie van ons onderwijs.

Figuur 1 – Het visiekloverblad (Bron: Academica Business College)

Visie op leren

De Ester is een veilige en vertrouwde omgeving voor onze kinderen waarbij het team zo voorspelbaar mogelijk is. Dit is terug te zien in bijvoorbeeld het dagritme dat in elke groep zichtbaar is, reacties van de leraar op gebeurtenissen, school- en klassenregels. We hanteren daarnaast zoveel mogelijk vaste routines en rituelen. We besteden veel aandacht aan de omgang met elkaar. Dit gebeurt in de klassensituatie, bij vrijere momenten en buiten tijdens het spelen. Ook daarin reageren we voorspelbaar en zo mogelijk hetzelfde naar de kinderen.

In de huidige samenleving is het belangrijk om kennis en vaardigheden te hebben en te weten hoe je deze verwerft (kwalificatie). Sommige dingen leer je vanzelf (bijvoorbeeld praten en luisteren), maar leren op school gaat niet vanzelf en kost moeite. We geven onze kinderen daarom instructie op de vaardigheden (cognitief, creatief, sociaal emotioneel) die ze moeten leren en oefenen dit vervolgens met de kinderen. Hierbij laten we zelf zien hoe je dit doet (dit noemen we modellen). Vervolgens oefenen de kinderen samen en/of zelfstandig en passen het geleerde toe om zich de vaardigheid eigen te maken. We spreken hierbij hoge verwachtingen uit naar de kinderen.

Via ons onderwijs vormen we kinderen in normen, waarden, tradities en praktijken (socialisatie). Hiervoor gebruiken we de thema's van Alles-in-1, maar bijvoorbeeld ook nieuwskringen, boekenkringen, het kijken van het jeugdjournaal en het organiseren van vieringen en activiteiten. We begeleiden de kinderen hierbij.

We dragen op school ook bij aan de vorming van de persoon van de leerling (personificatie). We vinden het belangrijk dat kinderen burgers worden die actief deel kunnen nemen aan de maatschappij (actief burgerschap), zelfbewust en assertief zijn. Leerlingen van de groepen 5 tot en met 8 kunnen zitting nemen in de leerlingenraad en meepraten over zaken die kinderen aangaan op school. We maken de kinderen zelf medeverantwoordelijk voor hun leerproces en het behalen van hun leerdoelen door het voeren van kindgesprekken tussendoor en kind-oudergesprekken, driemaal per jaar. Wij begeleiden onze kinderen tot personen, die zelfstandig in staat zijn om informatie kritisch

te bekijken, zodat ze zich een eigen mening kunnen vormen, deze durven te uiten en kunnen presenteren.

Visie op leren organiseren

We organiseren het leren op De Ester in jaargroepen. De kinderen krijgen les op het niveau dat bij hun leeftijd past (tenzij anders noodzakelijk is). We hebben vier combinatiegroepen die qua leeftijd bij elkaar passen op sociaal emotioneel gebied, te weten: groep 1 – 2, groep 3 – 4, groep 5 – 6 en groep 7 – 8. Tijdens het doe-circuit en creacircuit werken de kinderen regelmatig groep doorbrekend, omdat we vinden dat kinderen van en met elkaar kunnen en moeten leren en elkaar op deze manier leren helpen. Dit is afhankelijk van de activiteit van dat moment.

De kinderen zitten in een groepsopstelling. Hierdoor kunnen zij elkaar helpen en elkaar vragen stellen. Tijdens instructies maakt de leraar gebruik van instructietafels. Op deze manier krijgen de kinderen in een kleine setting instructie en heeft de leraar goed zicht op wat de kinderen al kunnen of waar ze hulp bij nodig hebben.

We maken tijdens de instructies van de cursorische vakken (taal, rekenen en lezen) gebruik van de manier van de expliciete directe instructie: introductie (benoemen doel en ophalen voorkennis), instructie (uitleggen, voordoen en hardop denken), begeleidde inoefening (samen oefenen), zelfstandig verwerken en evalueren. De kinderen krijgen bij het evalueren feedback (formatieve assessment) op hun leerproces van anderen waarmee ze zich kunnen verbeteren. Ze leren ook om feedback te geven waar de ander van kan leren. We maken gebruik van activerende en coöperatieve werkvormen om het leerdoel te bereiken. Tweemaal per jaar toetsen we de kennis die de kinderen hebben opgedaan via het Cito-LeerlingVolgSysteem (summatieve assessment).

Het werken in een professionele leergemeenschap (PLG) maakt dat we wetenschappelijk onderzoek toepassen in ons onderwijs. Op deze manier is ons curriculum in ontwikkeling en maken we gebruik van moderne leermaterialen.

Visie op professionaliteit

Op De Ester hechten we veel waarde aan samenwerken. We werken als PLG aan onze onderwijsinhoud. Dit doen we samen vanuit ons vakmanschap, een gemeenschappelijke visie en een eenduidige werkwijze. Daarnaast vraagt het organiseren van diverse activiteiten (vieringen, afsluitingen etc.) om samenwerking, transparante communicatie, integriteit en collegialiteit. We staan open voor feedback; deze helpt ons om ons onderwijs verder te verfijnen en verbeteren.

We vinden het belangrijk om onszelf als team, maar ook als individu steeds verder te ontwikkelen. Dit geven we vorm door gezamenlijke studiedagen, die altijd in het teken staan van de schoolontwikkeling. Daarnaast heeft elk teamlid de mogelijkheid om deel te nemen aan scholingsactiviteiten binnen en buiten Optimus Primair Onderwijs.

Visie op veranderen

In de PLG werken we aan het optimaliseren van ons onderwijs. Dit betekent dat we regelmatig vakgebieden onderzoeken en de laatste wetenschappelijke inzichten (evidence-informed) toepassen. Dit doen we bijvoorbeeld naar aanleiding van analyses van de resultaten op onze school. Zijn we op de juiste manier bezig of vragen de laatste inzichten juist om een andere aanpak.

We onderzoeken dit door artikelen te zoeken die de laatste inzichten beschrijven naar aanleiding van gedegen (wetenschappelijk) onderzoek. Als we tot het inzicht komen dat verandering gewenst is, volgen we altijd dezelfde strategie. Succes voor alle kinderen op school is hierbij het doel. We zoeken naar de laatste theorieën, bespreken deze en beschrijven welke werkwijze we (gaan) hanteren.

We maken voor deze beschrijving gebruik van kwaliteitskaarten. Op deze kwaliteitskaart staat in elk geval beschreven: het doel, de relatie met het Koersplan van Optimus (indien van toepassing), aanpak en extra informatie. De kwaliteitskaart bespreken we vervolgens regelmatig om deze te verfijnen tot we tevreden zijn over de nieuwe aanpak en resultaten hiervan. Op deze manier werken we volgens de PDCA-cyclus (plan – do – check – act) en borgen we wat we doen. We beschrijven op de kwaliteitskaarten ook procedures die veelal hetzelfde verlopen, als bijvoorbeeld een excursie of de informatiemarkt. Op elke kwaliteitskaart staat een evaluatiedatum. Op deze manier zorgen we ervoor dat we procedures minimaal jaarlijks bekijken en actualiseren waar nodig. Bij langdurige verandertrajecten, bijvoorbeeld het werken in de PLG, beschrijven we het proces dat we volgen op ambitiekaarten. Alle ambitiekaarten vormen samen steeds ons jaarplan. De ambitiekaarten worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld totdat het verandertraject beschreven kan worden op een kwaliteitskaart.

2. Zorgstructuur op "De Ester"

2.1. Leerlingenzorg op "De Ester"

Zorgverbreding vindt allereerst plaats in de groep, in interactie tussen leerkracht, leerling en leerstof. Het is de groepsleerkracht die in de dagelijkse omgang met de leerlingen het klimaat schept, waarin zoveel mogelijk kinderen zich welbevinden en daardoor optimaal kunnen profiteren van het gegeven onderwijs.

Niet ieder kind ontwikkelt zich op dezelfde manier. Vanuit specifieke pedagogische-didactische behoeften heeft het ene kind meer zorg of aan de andere kant meer uitdaging nodig dan het andere.

De Ester probeert ieder kind de zorg te geven die hij/zij nodig heeft. Dit noemen we de basisondersteuning. Deze basisondersteuning staat beschreven in het schoolondersteuningsprofiel (SOP).

Bij het geven van deze basisondersteuning zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- Onderwijsbehoeften staan centraal
- Transactioneel kader: dit kind, bij deze leerkracht, in de groep, van deze school en deze ouders.
- Uitgaan van de positieve aspecten.
- De leerkracht doet ertoe.
- Samenwerking tussen intern begeleider, leerkracht, ouders en kind. Er is sprake van een gedeelde verantwoordelijkheid.
- Doelgericht werken vanuit hulpvragen.
- Systematisch werken en transparantie.

Opbrengstgericht passend onderwijs

De eerste voorwaarde voor toewijzing van ondersteuning is de signalering dat een kind zich niet ontwikkelt naar vermogen. De onderwijsbehoefte van het kind wordt in beeld gebracht en vertaald naar het onderwijsaanbod, dat beschreven staat in de groepsoverzichten. Deze informatie wordt ook gebruikt bij het opstellen van een groeidocument en een OPP. Ouders worden hierover in een gesprek geïnformeerd. Deze manier wordt ook wel "Opbrengst gericht passend werken" genoemd.

Bij deze manier van werken wordt er systematisch en doelgericht gewerkt aan de cruciale leerdoelen van de kinderen, zodat ze maximaal kunnen presteren.

Om dit goed in beeld te krijgen worden er naast de methodetoetsen ook 2 keer per jaar toetsen afgenomen van het Cito LOVS. In de groepen 1 en 2 wordt gewerkt met het observatiesysteem Bosos.

Daarnaast wordt ook het gedrag en welbevinden in kaart gebracht met een vragenlijst. Hiervoor maken we gebruik van Scol.

Deze gegevens noemen we Data, vervolgens gaan we deze data Duiden. Aan de hand hiervan worden Doelen gesteld en wordt het vertaald naar Doen in de klas. (werken met de 4 D's: Data, Duiden, Doelen, Doen).

- Data:
  - Verzamelen van gegevens (toetsen en observaties)
  - Analyseren van data
- Duiden:
  - Benoemen van specifieke onderwijsbehoeften
  - Clusteren van kinderen met dezelfde behoefte
- Doelen:
  - Formuleren van cruciale doelen
  - Aanpassen van de aanpak (intensiveren, verbreden, verdiepen)
  - Kort omschrijven in de groepsoverzichten van Focus PO

- Doen:
  - De cruciale doelen worden geoefend in de groep
  - In elke groep staat een groepsmap waarin deze overzichten en doelen beschreven staan.

Werken volgens inspectiekader

Een andere voorwaarde voor de juiste ondersteuning is het werken volgens de zorgindicatoren van het inspectiekader. Als de inspectie van mening is dat voldaan wordt aan deze indicatoren, krijgt de school een basisarrangement toegewezen, waaruit blijkt dat zij voldoet aan de basiskwaliteit die verwacht mag worden van een basisschool.

Goede leerkrachten

De belangrijkste voorwaarde voor goed onderwijs is een goede leerkracht. Optimus heeft competenties voor leerkrachten ontwikkeld en dit beschreven in een kijkwijzer. Deze kijkwijzer wordt gemonitord door de directeur door middel van groepsbezoeken, functionerings- en beoordelingsgesprekken.

Gekwalificeerde intern begeleider

Een laatste voorwaarde betreft een goede, gekwalificeerde intern begeleider. De intern begeleider is het eerste aanspreekpunt bij handelingsverlegenheid van leerkrachten. De intern begeleider kan samen met de leerkracht zorgen voor een passend arrangement voor een leerling. De intern begeleider wordt gefaciliteerd in tijd om de werkzaamheden uit te voeren.

2.2 De stappen van de route voor ondersteuning

Als voldaan wordt aan de eerder beschreven voorwaarden, geeft de route van ondersteuning aan welke stappen gezet moeten worden in het proces van arrangeren, zowel op het niveau van school als op het niveau van het samenwerkingsverband. Dit proces start bij de signalering door de leerkracht of ouders dat een kind een specifieke ondersteuningsbehoefte heeft en wordt steeds gevolgd vanaf het moment dat passend onderwijs voor dit kind gerealiseerd is.

Bij de signalering is het van belang dat er een goede overdracht is tussen voorschoolse voorzieningen of andere school en school. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de expertise van Stroomland

Stap 1: signalering door leerkracht en/ of ouders

De route start met de signalering door ouders en/of de leerkracht dat de ontwikkeling van een kind stagneert. Op dat moment start het proces om te komen tot een passend arrangement, op basis van de uitgangspunten van opbrengstgericht passend onderwijs. Leerkracht en ouders brengen elkaar op de hoogte en werken samen om tot een goede oplossing te komen. Leerkrachten kunnen ook bij collega's informatie opvragen of hen consulteren. Leerkrachten maken verslagen van de gesprekken die met de ouders gevoerd zijn. Dit verslag wordt opgeslagen in het dossier van het kind.

Stap 2: in gesprek met de intern begeleider

Op het moment dat de leerkracht handelingsverlegen is, gaat zij in gesprek met de intern begeleider. De intern begeleider maakt in eerste instantie een analyse van het probleem en gaat vervolgens in gesprek met de leerkracht over een mogelijk aanpak. Er worden afspraken vastgelegd over het verdere verloop, wat inhoudt dat de beoogde doelen geformuleerd en geëvalueerd worden in een groeidocument. De leerkracht betreft de ouders bij het traject. De leerkracht en intern begeleider zorgen voor de dossiervorming vanaf dat moment.

Stap 3: intern of extern onderzoek

Indien zowel de leerkracht als intern begeleider handelingsverlegen zijn, wordt gekeken naar een vervolgstap. Dat kan inhouden dat er verder intern onderzoek wordt gedaan door de intern begeleider of leerkracht. Daarbij kan worden gedacht aan observaties of een pedagogisch- didactisch onderzoek of een consultatie van de netwerkondersteuner van Stromenland.

In overleg met de netwerkondersteuner wordt onderwijsbehoefte opnieuw bekeken. Hieruit kunnen handelingsadviezen voortkomen die de school zelf kan uitvoeren. Een extern onderzoek kan worden aangevraagd als er naar aanleiding van het interne onderzoek of de consultatie nog hulpvragen zijn. Bij extern onderzoek wordt altijd afgewogen wat het oplevert, met name handelingsadviezen. Vanuit het onderzoek wordt een plan van aanpak gemaakt voor de begeleiding van het kind, dat wordt vastgelegd in het groepsoverzicht van Focus PO, OPP en groeidocument. Een groeidocument of OPP wordt aangemaakt door de intern begeleider en verder aangevuld door de leerkracht. Op dit moment is er sprake van interne preventieve zorg.

Eenzelfde route wordt gevolgd wanneer er mogelijk sprake is van meerbegaafdheid. Hierbij maken we gebruik van de expertise die er binnen onze eigen stichting is. Deze kinderen komen echter niet in aanmerking voor verder onderzoek door Stromenland.

Stap 4: aanvraag zorgarrangement

Als de beoogde doelen niet worden bereikt en er geen verbetering optreedt in de ontwikkeling van het kind, wordt overgegaan tot het aanvragen van een arrangement. Hiervoor dient het groeidocument als leidraad. Hierin is inzichtelijk gemaakt welke begeleiding en verdere onderzoeken al geweest zijn. Dit proces wordt doorlopen volgens de werkwijze van Stromenland. Het kinddossier wordt aangeboden aan het multidisciplinair team van Stromenland. Zij overleggen in hun team welke hulp deze leerling nodig heeft en hoe deze gegeven kan worden. Mocht dit toch erg complex zijn dan volgt stap 5.

Stap 5: toewijzing zorgarrangement

De volgende stap is bespreking in de toelaatbaarheidscommissie van het samenwerkingsverband Stromenland. Zij nemen een besluit over het arrangement. Afhankelijk van het toegewezen arrangement wordt de volgende stap bepaald. Factoren die een rol spelen bij de definitieve toewijzing van het arrangement, zijn de wens van de ouders, de mogelijkheden van de school, de steun in de thuissituatie en de beschikbaarheid van hulpverlening in het gezin.

Stap 6: Diverse zorgarrangementen Arrangementen Basisonderwijs (BaO)

Deze arrangementen worden op de reguliere basisschool van het kind ingezet als een kind (tijdelijk) onvoldoende ontwikkeling laat zien, ondanks geboden hulp en ondersteuning. De verwachting voor deze arrangementen is dat het tijdelijke arrangementen zijn.

Vormen van deze arrangementen kunnen zijn:

- Tijdelijke toegevoegde ondersteuning voor leraar of kind.
- Een budget voor de eigen school om te ondersteuning te bekostigen
- Beschikbaarheid van specifieke hulpmiddelen op de reguliere basisschool voor kinderen met (meervoudige) lichamelijke handicap
- Een (tijdelijke) plaatsing op een andere reguliere basisschool die de ondersteuning wel kan bieden

Arrangement Speciaal Basisonderwijs (SBaO)

- Een (tijdelijke) plaatsing op een school voor speciaal basisonderwijs (SBaO) binnen het samenwerkingsverband.

Arrangement Speciaal Onderwijs (SO)

- Een (tijdelijke) plaatsing op een school voor speciaal onderwijs (SO) binnen of buiten het samenwerkingsverband.

2.3 Schoolbesprekingen en groepsbesprekingen

Op De Ester werken we volgens het format "Groepsplanloos werken" van Focus PO. Op schoolniveau is er een onderwijsplan, waarin beschreven staat wat de ambities van onze school zijn en hoe wij deze willen bereiken. Dit onderwijsplan wordt vertaald naar een school- en groepsoverzicht. Het realiseren van opbrengstgericht passend onderwijs wordt 4 keer per jaar besproken tijdens de schoolbespreking. Bij de schoolbespreking worden de resultaten van de toetsen besproken en geëvalueerd. De directeur en/of IB leidt deze bijeenkomsten waarin teamleren rondom interventies centraal staan. Het team bespreekt hoe deze interventies ingezet worden in de lessen. Tijdens de groepsbesprekingen gaan de leerkracht en de intern begeleider met elkaar in gesprek over individuele (zorg)leerlingen en wordt gekeken hoe deze leerling op onze school het best geholpen kan worden.

3. Leerlingvolgsysteem/toetsen LOVS

Het leerlingvolgsysteem (LOVS) van CITO is een van de mogelijkheden om de ontwikkeling van de kinderen te volgen, individueel, op groepsniveau en op schoolniveau. De toetsen worden systematisch afgenomen volgens de toetskalender.

In de groepen 2 worden de toetsen Taal voor kleuters en Rekenen voor kleuters afgenomen.

Vanaf groep 3 worden de toetsen Technisch lezen, Begrijpend lezen, Spelling en Rekenen en Wiskunde afgenomen. Vanaf eind groep 6 wordt ook de taaltoets afgenomen.

In groep 8 wordt de Adit en de Eindtoets Basisonderwijs (Route 8) afgenomen.

Het toetsprotocol van Optimus geldt als leidraad voor de procedures rondom de toetsafname. De resultaten van de toetsen worden geanalyseerd.

De intern begeleider analyseert de toetsen op schoolniveau. Hiervan worden trendanalyses gemaakt die dienen als uitgangspunt voor beleid voor interventies op de langere termijn.

De leerkrachten analyseren de toetsen op groepsniveau en op kindniveau.

Zowel school- als groepsanalyses worden besproken in de schoolbespreking, zodat het gehele team op de hoogte is van de opbrengsten van de school en groep.

De groepsanalyses gelden als uitgangspunt voor het maken van het groepsplan.

De individuele interventies worden in het groepsplan vermeld.

De analyses worden gemaakt met behulp van het CITO LOVS.

Naast de Cito-toetsen wordt in de groepen 1-2 het observatie- en registratiesysteem Bosos gebruikt.

Voor het volgen van de sociaal- emotionele ontwikkeling wordt vanaf groep 3 het volgsysteem Scol 2 keer per jaar ingevuld door de leerkrachten. Vanaf groep 6 vullen de leerlingen deze ook zelf in.

4. Administratie van de zorg

Groepsdocument

Naar aanleiding van de toetsresultaten en observaties van de leerkracht wordt een groepsdocument gemaakt/aangevuld, waarbij de leerkracht in een oogopslag een overzicht heeft van de ontwikkeling van de groep en de individuele kinderen. Ook de onderwijsbehoeften, stimulerende en belemmerende factoren worden beschreven door de leerkracht.

Groepsoverzicht

De toetsresultaten worden verwerkt in de groepsoverzichten van Focus PO. Hiermee krijgt de leerkracht een overzicht van de groep met daarin een verdeling van de aan te bieden leerstof (intensief, basis en verbreding/verdieping).

Het groepsoverzicht wordt door de leerkracht aangevuld op basis van de analyse van de cruciale leerdoelen. In het overzicht wordt vervolgens kort beschreven wat de kinderen nodig hebben om deze doelen te bereiken.

Voor leerlingen met een individuele leerlijn/aanpak wordt dit vastgelegd in een groeidocument en een OPP.

De groepsoverzichten worden opgeslagen in de teamdrive "groepsplanloos werken".

Ontwikkelingsperspectief (OPP)

Voor alle leerlingen met een individuele leerlijn of een zorgarrangement van het samenwerkingsverband wordt een OPP geschreven.

Hierin wordt vanuit de individuele onderwijsbehoeften, geformuleerd naar aanleiding van de verzamelde gegevens, een (voorlopig) uitstroomperspectief bepaald. Vanuit het OPP wordt een begeleidingsplan voor het kind geschreven op basis van de onderwijsbehoeften. Dit kan gelden voor alle ontwikkelingsgebieden, maar ook voor een enkel ontwikkelingsgebied.

Groeidocument

Het groeidocument is een document dat wordt gebruikt door de scholen van Optimus die binnen het samenwerkingsverband Stroomland samenwerken. In het groeidocument worden alle stappen verzameld die hebben geleid of kunnen leiden tot de aanvraag van een zorgarrangement. Het groeidocument is een werkdocument dat wordt bijgehouden in de administratie van de leerkracht en intern begeleider. Na aanvraag van het zorgarrangement wordt dit groeidocument opgeslagen in het kinddossier van het administratiesysteem Parnassys.

Kinddossier

Van elk kind is een dossier in Parnassys aangemaakt. Hierin staan naast de administratieve gegevens de volgende documenten en verslagen, indien aanwezig:

- Intakeformulier
- Overdracht voorschoolse voorzieningen
- Verslaglegging oudergesprekken
- Verslaglegging gesprekken met externe organisaties
- Verslaglegging van onderzoeken
- Individuele handelingsplannen
- Aanvraag zorgarrangement
- Groeidocument
- Ontwikkelingsperspectief
- Aanvraag externe hulp CJG

5. Samenwerking met externe organisaties

De Ester valt onder het bestuur van Optimus en maakt deel uit van het samenwerkingsverband Stroomland Land van Cuijk.

Samenwerkingsverband

Vanuit het Samenwerkingsverband hebben wij de beschikking over een netwerkondersteuner die ons helpt en met ons meedenkt over zorgleerlingen.

Deze netwerkondersteuner kan indien nodig specifieke passende zorg regelen vanuit het samenwerkingsverband.

Optimus

Daarnaast kunnen we ook expertise halen binnen onze eigen stichting Optimus. Optimus heeft orthopedagogen in dienst die ingeschakeld kunnen worden voor het doen van onderzoeken of voor consultatieve begeleiding.

CJG (Centrum Jeugd en Gezin)

De school kan de hulp inroepen van een medewerker van het CJG. Zij komt een keer in de 6 weken op school. Zowel de IB'er, leerkrachten als ouders kunnen gesprekken met haar voeren over allerlei psycho-sociale problemen. De medewerker van het CJG kan ouders ook verwijzen naar of advies geven over andere hulpverlenende instanties. Voor het aanvragen van hulp bij het CJG wordt door de ouders een toestemmingsformulier ondertekend.

GGD (Gemeentelijke gezondheidsdienst)

De GGD Hart voor Brabant is verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdgezondheidszorg (JGZ) 0-19 jaar in haar werkgebied.

Voor onze school betekent dat het volgende:

- Op dit moment krijgen de 5/6-jarige kinderen een gezondheidsonderzoek door de jeugdarts. Dit onderzoek vindt plaats op het consultatiebureau, samen met ouders/verzorgers.
- Alle kinderen die 10 jaar worden, krijgen een gezondheidsonderzoek door de jeugdverpleegkundige. De jeugdverpleegkundige onderzoekt dan hoe het kind zich op lichamelijk en sociaal-emotioneel gebied ontwikkelt. Het onderzoek vindt plaats op het consultatiebureau, samen met ouders/verzorgers.
- Er vindt een terugkoppeling plaats door GGD naar school.

Andere hulpverlenende instanties.

Logopedistenpraktijken.

Fysiotherapeuten.

Particuliere Remedial Teachers.

Particuliere psychotherapeuten/psychologen.

Wanneer hieraan behoefte is, vindt er, mits ouders hiervoor toestemming hebben gegeven, overleg plaats tussen school en de hulpverlenende instantie.

6. Procedures

Overgang naar de volgende groep

Uitgangspunt voor doorstroming naar een volgende groep blijft een goede harmonische ontwikkeling, die voldoende mogelijkheden biedt voor een goede voortgang in de volgende groep.

In de groepen 1 en 2 krijgen vooral de sociale en emotionele ontwikkeling van een kind veel aandacht. Vanwege de denk en leefwereld van de kleuter is het onderwijs in de groepen 1 en 2 sterk kindgericht. Om een kind naar groep 3 te kunnen laten gaan moet het aan een aantal voorwaarden voldoen. In grote lijnen bestrijken die voorwaarden twee gebieden;

De sociale en emotionele ontwikkeling

De cognitieve ontwikkeling, met andere woorden: Wat kent en kan een kind.

Bij de overgang van groep 2 naar groep 3 zijn de persoonlijkheidskenmerken zoals taak- en werkhouding zeker zo belangrijk als de cognitieve ontwikkeling.

Hierbij maken we gebruik van Bosos. Dit signaleringsinstrument brengt in kaart of een leerling voldoet aan de criteria van groep 3.

Deze 2 ontwikkelingsgebieden zijn ook van belang bij de overgang in de groepen 3 t/m 8.

Bij deze groepen maken we gebruik van het Cito-LOVS, observaties van de leerkracht en gesprekken met ouders.

Na het eerste toetsmoment worden alle resultaten door de leerkracht verzameld. Op basis van deze gegevens wordt gekeken wat dit kind nodig heeft om zich te ontwikkelen. Mocht doubleren een van de opties zijn, dan volgt er een nadere analyse van de gegevens. Dit wordt besproken met de ouders. Een onderzoek door een externe deskundige behoort hierbij ook bij de mogelijkheden. Ongeveer een maand voor het einde van het schooljaar moet duidelijk zijn wat voor deze leerling de beste optie is.

Procedure advisering voortgezet onderwijs

Aan het eind van groep 7 krijgen de leerlingen een voorlopig advies. In groep 8 worden in oktober toetsen afgenomen en blijft het voorlopige advies gehandhaafd of wordt het gewijzigd. In januari/februari, na de afname van de M-toetsen, krijgen de leerlingen het definitieve schooladvies. Dit advies is samengesteld door de leerkrachten van de bovenbouw, de directeur en intern begeleider.

Het advies is gebaseerd op het beeld dat de leerkrachten van de leerling hebben gekregen in zijn of haar schoolloopbaan.

Gekeken wordt naar ontwikkeling, werkhouding, inzet, doorzettingsvermogen en resultaten.

Dit advies wordt door de leerkracht in een gesprek aan de ouders toegelicht.

Vervolgens wordt de eindtoets afgenomen. Mocht deze toets een hoger advies geven dan het gegeven advies, dan is de school verplicht dit advies te heroverwegen. Dit wil niet zeggen dat het advies ook aangepast wordt. Het resultaat hiervan wordt met de ouders besproken en vastgelegd.